

6^ο
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Ζητήματα Πολυπολιτισμικότητας και Κοινωνικής Δικαιοσύνης στη Συμβουλευτική Ψυχολογία

4-6 Νοεμβρίου 2016, Αθήνα

Μαράσλειο Διδασκαλείο | Πολεμικό Μουσείο Αθηνών

Η Κοινωνική Δικαιοσύνη ως πολιτισμική διάσταση στην ταυτότητα και το ρόλο του επαγγελματία ψυχικής υγείας

Ντόνα Παπαστυλιανού

Η πολυπολιτισμική επάρκεια των συμβούλων ψυχικής υγείας και εκπαίδευσης υπήρξε βασικός στόχος για την Συμβουλευτική Ψυχολογία τις τελευταίες δύο και πλέον δεκαετίες. Οι ραγδαίες, ωστόσο, εξελίξεις στις κοινωνικές και οικονομικές μετατοπίσεις ομάδων (μετανάστευση, προσφυγοποίηση πληθυσμών, κοινωνικά κινήματα, αναγνώριση ιδιαιτεροτήτων στις ικανότητες κ.λπ) ανέδειξαν την ανάγκη για περαιτέρω δράση σε επίπεδα πέραν του διαπροσωπικού (επαγγελματία-συμβουλευόμενου/μαθητή) προκειμένου να υποστηριχθούν συνθήκες και θεσμοί που θα προάγουν σταθερά την ευημερία των ανθρώπων που δεν ανήκουν στις ευνοημένες κοινωνικές ομάδες ιδιαίτερα μετά την οικονομική κρίση που πλήττει πολλές χώρες και εν προκειμένω την Ελλάδα: Η συρρίκνωση των υπηρεσιών πρόληψης, παρέμβασης, φροντίδας, αποκατάστασης υγείας, ψυχικής υγείας αλλά και η οικονομικά αποδυναμωμένη Εκπαίδευση απομειώνουν βαθμιαία την ευαισθησία για τα άτομα που αδυνατούν τα ίδια να παρέμβουν και να διεκδικήσουν την ποιότητα αυτή και καλύτερη αντιμετώπιση. Οι Lewis, Arnold, House και Toporek (2002) και Ratts Toporek και Lewis (2010) προτείνουν ένα οργανωμένο μοντέλο όπου παρεμβάσεις σε τρία επίπεδα, το μικρο-, το μεσο- και το μακρο- από την πλευρά των επαγγελματιών ψυχικής υγείας, θα μπορούν να στηρίζουν εκ μέρους των συμβουλευόμενων/φοιτητών/μαθητών τους, θεσμικές αλλαγές που θα συμβάλουν στην ενδυνάμωσή τους, στην κοινωνική συνοχή και στην κοινωνικο-πολιτική συνηγορία τους. Περαιτέρω, υποστηρίζουμε, μέσα από αυτό, μπορεί να εδραιωθεί το επιδιωκόμενο βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο αντιμετώπισης στους χώρους της υγείας και της εκπαίδευσης καθώς μειονεκτούσες ομάδες ή παθολογικοποιημένες συμπεριφορές απαιτούν διαφοροποιημένη αντιμετώπιση που ξεκινάει από την εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών ψυχικής υγείας. Η ανάπτυξη του βαθμού εμπλοκής σε θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης των επαγγελματιών ψυχικής υγείας και άλλων κοινωνικών επιστημόνων που σχετίζονται άμεσα με τη λήψη αποφάσεων αναδεικνύεται σε μείζον κοινωνικό θέμα, «Πέμπτη Δύναμη» κατά τους Ratts και Pedersen (2014). Στο πλαίσιο αυτού του προβληματισμού παρουσιάζονται στοιχεία από τη διεθνή έρευνα αλλά και στοιχεία πρόσφατων ερευνών στην Ελλάδα για το βαθμό ευαισθητοποίησης φοιτητών και επαγγελματιών ψυχικής υγείας και εκπαιδευτικών σε φιλοκοινωνική συμπεριφορά, διαθεσιμότητα και εμπλοκή τους σε θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης και συνηγορίας ως στοιχεία της πολιτισμικής διάστασης της ταυτότητάς τους, με απώτερο στόχο την επανεξέταση των προγραμμάτων σπουδών.